

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 15 marca 2017r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Taront

Protokolant: st. sekr. sąd. Kinga Cieślik

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2017 roku w Poznaniu

sprawy z powództwa D. P., A. P., T. P.

przeciwko Skarbowi Państwa – Wojewodzie (...), Miasto P.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. kosztami opłaty sądowej obciąża powodów w zakresie poniesionym,
3. kosztami zastępstwa procesowego pozwanych obciąża powodów i z tego tytułu zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanego Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 7.217 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) oraz na rzecz pozwanego Miasta P. kwotę 7.217 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych),
4. nakazuje ściągnąć od powodów na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu solidarnie kwotę 229,13 zł (dwieście dwadzieścia dziewięć złotych 13/100) tytułem nieuiszczonych wydatków.

SSO Maria Taront

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym do tutejszego Sądu dnia 29 września 2015r. powodowie D. P., A. P., T. P. domagali się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa – Wojewody (...) oraz Miasta P. solidarnie kwoty 3.262.800 zł tytułem odszkodowania za bezprawne wywłaszczenie na podstawie decyzji Kierownika Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego w P. z dnia 10 lipca 1986r. nr G-NG- (...) nieruchomości gruntowej położonej w P. przy ul. (...), oznaczonej w ewidencji gruntów obręb Ż., arkusz mapy 29, działki nr (...) o pow. 0,0754 ha i nr 128/1 o pow. 0,0017 ha, zapisanej w księdze wieczystej KW nr (...) oraz nieruchomości położonej w P. przy ul. (...) i ul. (...), oznaczonej w ewidencji gruntów obręb Ż., arkusz mapy 29, działki nr (...) o pow. 0,473 ha i nr 128/2 o pow. 0,0094 ha, zapisanej w dawnej księdze wieczystej KW Ż. t.8 k. 191, jako własność PP M. M. (1) i E. A. (obecnie (...)).

Pozwani wniesli o oddalenie powództw w całości.

Pozwany Miasto P. podniósł zarzut braku legitymacji procesowej po swojej stronie. Jak wyjaśnił pozwany, Gmina M. P. nie była podmiotem wydającym decyzję wywłaszczeniową z dnia 10 lipca 1986r. nr G-NG- (...). W tamtym czasie Gmina M. P. nie posiadała osobowości prawnej i nie była organem odpowiedzialnym za wydanie decyzji wywłaszczeniowej. Nadto pozwany podniósł, że powodowie nie wykazali szkody, która rodziłaby odpowiedzialność po stronie Miasta P.. Natomiast działania Miasta P. polegające na zakwalifikowaniu nieruchomości pod drogi publiczne nie stanowiło nadużycie żadnych norm prawnych. Pozwany podniósł także zarzut przedawnienia roszczenia powodów oraz wskazał, że brak jest podstaw do przyjęcia solidarnej odpowiedzialności pozwanych w niniejszej sprawie. (k. 206-207)

Pozwany Skarb Państwa – Wojewoda (...) podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powodów, powołując się na art. 160 § 6 k.p.a., który, według pozwanego, stanowi wyłączną podstawę dla określenia, kiedy roszczenie odszkodowawcze, o którym mowa w art. 160 § 1 k.p.a., staje się wymagalne i w jakim terminie ulega przedawnieniu. Stosownie do treści art. 160 § 6 k.p.a., roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym stała się ostateczna decyzja stwierdzająca nieważność decyzji wydanej z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 albo decyzja, w której organ stwierdził, w myśl art. 158 § 2, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisu art. 156 § 1. Zdaniem pozwanego decyzja Ministra Infrastruktury z dnia 10 września 2009r., doręczona powodom dnia 23 września 2009r., miała charakter ostateczny, wobec czego termin przedawnienia roszczenia powodów należy liczyć od dnia 23 września 2009r. Jak podniósł pozwany, prowadzenia postępowania sądowoadministracyjnego w stosunku do ostatecznej decyzji nie ma wpływu na bieg przedawnienia. (k. 215-226)

W dalszej części procesu strony podtrzymały swoje stanowiska procesowe.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją Kierownika Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego w P. z dnia 10 lipca 1986r. nr G-NG- (...) M. M. (2) i E. A. zostały pozbawione prawa własności:

- nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), oznaczonej w ewidencji gruntów obręb Ż., arkusz mapy 29 działki nr (...) o pow. 0,0754 ha i nr 128/1 o pow. 0,0017 ha, zapisanej w dawnej księdze wieczystej KW Ż. t. 8 k. 191 jako własność PP. M. M. (1) i E. A. (obecnie KW nr (...)),

- nieruchomości położonej w P. przy ul. (...) i ul. (...), oznaczonej w ewidencji gruntów obręb Ż., arkusz mapy 29, działki nr (...) o pow. 0,473 ha i nr 128/2 o pow. 0,0094 ha, zapisanej w dawnej księdze wieczystej KW Ż. t.8 k. 191, jako własność PP M. M. (1) i E. A. (obecnie (...)).

W dziale II tej księgi wieczystej KW nr (...) widnieje wpis o treści: „Skarb Państwa (Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w P.), Zarząd Dróg, M. i Z. w P.”.

Dowód: decyzja wywłaszczeniowa Kierownika Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego w P. z dnia 10 lipca 1986r. nr G-NG- (...) – k. 57-58.

D. P., A. P., T. P. są następcami prawnymi M. M. (2) i E. A..

Dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w Poznaniu (...) z dnia 31 lipca 1980r. w sprawie (...) – k. 140, postanowienie Sądu Rejonowego w Gnieźnie (...) z dnia 11 października 2006r. w sprawie (...) – k. 141, postanowienie Sądu Rejonowego w Poznaniu (...) z dnia 5 lutego 1999r. w sprawie (...) – k. 142, postanowienie Sądu Rejonowego w Poznaniu (...) z dnia 27 kwietnia 2005r. w sprawie (...) – k. 143.

Decyzją Wojewody (...) z dnia 22 sierpnia 2008r. nr (...) stwierdzono nieważność decyzji wywłaszczeniowej z tego powodu, że została ona wydana wobec osób nieżyjących, bez przeprowadzenia postępowania wywłaszczeniowego co do części tych nieruchomości oraz bez udziału rzeczoznawcy majątkowego.

Dowód: decyzja Wojewody (...) z dnia 22 sierpnia 2008r. nr (...) – k. 62-67.

Na decyzję Wojewody skargę wniósł Prezydent Miasta P. zarzucając, że naruszono przepis art. 2a ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych.

Decyzją Ministra Infrastruktury z dnia 10 września 2009r., doręczoną powodom dnia 23 września 2009r., stwierdzono, że decyzji wywłaszczeniowej nie można unieważnić, albowiem nieruchomości będące jej przedmiotem stanowią drogi publiczne, a takie są wyjęte spod obrotu prawnego, a w związku z tym nastąpiły nieodwracalne skutki prawne w rozumieniu art. 156§ 2 k.p.a. Minister stwierdził, iż decyzja została wydana z naruszeniem prawa. Decyzja jest ostateczna.

Dowód: Decyzja Ministra Infrastruktury z dnia 10 września 2009r. – k. 68-71.

Na decyzję Ministra Infrastruktury skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego wniosła strona powodowa.

Wyrokiem z dnia 11 maja 2010r. w sprawie o sygn. akt (...) Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. uchylił zaskarżoną decyzję w części dotyczącej rozstrzygnięcia o wywłaszczeniu nieruchomości i stwierdził, że nie podlega ona wykonaniu z uwagi na fakt, że w dniu wydawania decyzji wywłaszczeniowej jej adresatki nie żyły.

Od ww. wyroku skargę kasacyjną wniosły Miasto P. i Skarb Państwa.

Wyrokiem z dnia 22 września 2011r. w sprawie o sygn. akt (...) Naczelny Sąd Administracyjny przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

W wyniku ponownego rozpoznania sprawy Wojewódzki Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 25 kwietnia 2012r. wydanym w sprawie (...) stwierdził, że decyzja wywłaszczeniowa została wydane z naruszeniem prawa materialnego – art. 156 § 2 k.p.a.

Wyrok ten zaskarżyły Skarb Państwa i Miasto P..

Wyrokiem z dnia 21 stycznia 2014r. w sprawie o sygn. akt (...) Naczelny Sąd Administracyjny uchylił wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. w wyroku z dnia 30 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt (...) oddalił skargę.

Dowód: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 11 maja 2010r. w sprawie o sygn. akt (...) – k. 73-82, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 25 kwietnia 2012r. wydanym w sprawie (...) – k. 83-89, wyrok NSA z dnia 22 września 2011r. w sprawie o sygn. akt (...) – k. 90-97, Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 21 stycznia 2014r. w sprawie (...) – k. 100-108, Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. w wyroku z dnia 30 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt (...).

Pismem z dnia 21 czerwca 2012r. powodowie zawezwali do próby ugodowej Miasto P. oraz Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej.

Dowód: pismo z dnia 21 czerwca 2012r. zawezwanie do próby ugodowej – k. 125-130.

Pismem z dnia 22 stycznia 2013r. powodowie zawezwali do próby ugodowej Skarb Państwa – Wojewodę (...).

W odpowiedzi na zawezwanie do próby ugodowej Skarb Państwa – Wojewoda (...) odmówił zadośćuczynienia roszczeniom powodów.

Dowód: pismo z dnia 22 stycznia 2013r. zawezwanie do próby ugodowej – k. 131-137.

Ustalając wyżej opisany stan faktyczny Sąd miał na względzie, co następuje:

Opisane wyżej okoliczności były w większości niesporne.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych dokumentów, to jest: postanowienie Sądu Rejonowego w Poznaniu (...) z dnia 31 lipca 1980r. w sprawie (...) (k. 140), postanowienie Sądu Rejonowego w Gnieźnie (...) z dnia 11 października 2006r. w sprawie (...) (k. 141), postanowienie Sądu Rejonowego w Poznaniu (...) z dnia 5 lutego 1999r. w sprawie (...) (k. 142), postanowienie Sądu Rejonowego w Poznaniu (...) z dnia 27 kwietnia 2005r. w sprawie (...) (k. 143), decyzja Wojewody (...) z dnia 22 sierpnia 2008r. nr (...) (k. 62-67), Decyzja Ministra Infrastruktury z dnia 10 września 2009r. (k. 68-71), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 11 maja 2010r. w sprawie o sygn. akt (...) (k. 73-82), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 25 kwietnia 2012r. wydanym w sprawie (...) (k. 83-89), wyrok NSA z dnia 22 września 2011r. w sprawie o sygn. akt (...) (k. 90-97), Wyrok Naczelnego

Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 21 stycznia 2014r. w sprawie (...) (k. 100-108), Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. w wyroku z dnia 30 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt(...), pismo z dnia 21 czerwca 2012r. zawezwanie do próby ugodowej (k. 125-130), pismo z dnia 22 stycznia 2013r. zawezwanie do próby ugodowej (k. 131-137).

Zgromadzone w sprawie dokumenty nie były kwestionowane przez strony, ani nie wzbudziły wątpliwości Sądu. Sąd uznał, zatem za wiarygodne wszystkie powołane wyżej dokumenty urzędowe i dokumenty prywatne, znajdujące się w aktach sprawy, w tym w szczególności akta szkody pozwanego. Autentyczność dokumentów prywatnych i urzędowych, jak również prawdziwość treści dokumentów urzędowych nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania w oparciu o treść art. 232 k.p.c. w zw. z art. 252 k.p.c. i art. 253 k.p.c., a i Sąd nie znalazł podstaw do tego, aby uczynić to z urzędu. Tym samym okazały się one istotne dla potrzeb rozstrzygnięcia tego sporu.

W sprawie sporządzona została na wniosek powodów opinia biegłego w dziedzinie wyceny nieruchomości na okoliczność określenia wartości nieruchomości, będących przedmiotem niniejszego postępowania (k. 330-389), którą Sąd ocenił jako rzetelną i kompletną. Jednak okoliczności ustalone opinią biegłego nie miały ostatecznie znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszego postępowania ze względu na skutecznie podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczeń powodów. Z tego samego powodu Sąd oddalił wniosek pozwanego Skarbu Państwa o powołanie biegłego na okoliczność waloryzacji odszkodowania, które zostało złożone do depozytu sądowego na mocy decyzji wywłaszczeniowej z dnia 10 lipca 1986r. (k. 435)

Sąd zważył, co następuje:

Powodowie domagali się naprawienia szkody powstałej na skutek decyzji z dnia 10 lipca 1986r. o wywłaszczeniu nieruchomości. W następstwie wydania przez Ministra Infrastruktury decyzji z dnia 10 września 2009r. uchylającej decyzję Wojewody (...) z dnia 22 sierpnia 2009r. nr (...) w części dotyczącej stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 10 lipca 1986r. o wywłaszczeniu nieruchomości, powodowie uzyskali prawną możliwość wystąpienia ze swoim roszczeniem do Sądu.

Strona pozwana domagała się oddalenia powództwa – podniosła przy tym zarzut przedawnienia i wskazała, że decyzją z dnia 10 września 2009 r. Minister Infrastruktury stwierdził nieważność decyzji Kierownika Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami Miejskiego w P. z dnia 10 lipca 1986r. o wywłaszczeniu poprzedników prawnych powodów. Jak podniósł pozwany, skoro zatem termin przedawnienia w niniejszej sprawie wynosi 3 lata od wydania decyzji ostatecznej to strona powodowa mogła wystąpić z niniejszym pozwem do dnia 23 września 2012 r. (trzy lata od doręczenia decyzji z dnia 10 września 2009r.). Pozew zaś został wniesiony dopiero w dniu 29 września 2015r., a zatem po upływie terminu przedawnienia.

Z uwagi na powyższe Sąd odniósł się w pierwszej kolejności do podniesionego zarzutu przedawnienia, a to ze względu na okoliczność, iż w przypadku ich uwzględnienia, niecelowym byłoby zajmowanie się pozostałymi okolicznościami dotyczącymi powstania szkody, jej wysokości oraz związku przyczynowego między działaniem organów państwa a tą szkodą. Na wstępie należało zatem przesądzić podstawę prawną dochodzonego roszczenia, a co za tym idzie przepisy regulujące jego przedawnienie.

Podstawą prawną żądań powodów jest art. 160 § 1 k.p.a., zgodnie z którym, stronie która poniosła szkodę na skutek wydania decyzji z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 k.p.c. albo stwierdzenia nieważności takiej decyzji, służy roszczenie o odszkodowanie za poniesioną rzeczywistą szkodę, chyba że ponosi ona winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie.

Jakkolwiek przepis powyższy obecnie nie obowiązuje, to nie budzi wątpliwości Sądu, że do roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej ostateczną decyzją administracyjną wydaną przed dniem 1 września 2004 r., której nieważność lub wydanie z naruszeniem art. 156 § 1 KPA stwierdzono po tym dniu, ma zastosowanie art. 160 § 1, 2, 3 i 6 KPA

wobec jednoznacznego stanowiska Sądu Najwyższego w tym przedmiocie wyrażonego w Uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2011r. w sprawie III CZP 112/10 (Legalis nr 299305).

Podzielając w pełni argumentację prawną zawartą w uzasadnieniu wspomnianej uchwały, Sąd uznał za zbędne przytaczanie szczegółowych rozważań Sądu Najwyższego, w tym części poświęconej odmowie stosowania do sprawy jak niniejsza przepisów art. 417 k.c. lub (...) k.c.

Skoro, jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych, decyzja wyłączeniowa została wydana przed dniem 1 września 2004r. (10 lipca 1986r.) zaś ostateczna decyzja stwierdzająca jej nieważność po tym dniu, to jest 10 września 2009r., to zastosowanie regulacji art. 160 § 1 k.p.a. nie budzi w niniejszej sprawie wątpliwości.

Rozważając kwestię przedawnienia roszczenia powodów, powołać należy art. 160 § 6 k.p.a., zgodnie z którym, roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym stała się ostateczna decyzja stwierdzająca nieważność decyzji wydanej z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 albo decyzja, w której organ stwierdził, w myśl art. 158 § 2, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisu art. 156 § 1.

Na gruncie powyższego istotne okazał się dwa zagadnienia, a mianowicie pojęcie ostatecznej decyzji administracyjnej oraz ustalenie, czy prowadzone po wydaniu ostatecznej decyzji administracyjnej postępowanie sądowoadministracyjne ma wpływ na bieg terminu przedawnienia

Stosownie do treści art. 16 § 1 k.p.a., decyzje, od których nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, są ostateczne. Uchylenie lub zmiana takich decyzji, stwierdzenie ich nieważności oraz wznowienie postępowania może nastąpić tylko w przypadkach przewidzianych w kodeksie lub ustawach szczególnych. Z kolei stosownie do § 2 tegoż przepisu, decyzje mogą być zaskarżane do sądu administracyjnego z powodu ich niezgodności z prawem, na zasadach i w trybie określonych w odrębnych ustawach.

Po wydaniu przez Ministra ostatecznej decyzji z dnia 10 września 2009r. toczyło się z inicjatywy powodów postępowanie sądowoadministracyjne, które zakończyło się Wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 30 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt(...) oddalającym skargę.

Sąd uznał jednak, że toczące się w odniesieniu do ostatecznej decyzji postępowanie sądowoadministracyjne nie może mieć znaczenia dla określenia początkowej daty biegu terminu przedawnienia roszczeń powodów. Już w momencie otrzymania ostatecznej decyzji administracyjnej w dniu 23 września 2009r. powodowie mieli możliwość wystąpić o odszkodowanie. Decyzja Ministra Infrastruktury była decyzją ostateczną i wydane później orzeczenie sądu administracyjnego w jej przedmiocie nie sprawiło, że stała się ona ostateczna w większym stopniu.

Takie stanowisko zajął także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 lutego 2003r. w sprawie I CKN 63/01 (Legalis nr 58255), stwierdzając, iż złożenie skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego na ostateczną decyzję stwierdzającą nieważność decyzji wydanej z naruszeniem prawa przewidzianego w art. 156 § 1 KPA, nie przerywa biegu trzyletniego terminu przedawnienia roszczenia odszkodowawczego określonego w art. 160 § 6 KPA. W podobnym tonie Sąd Najwyższy wypowiedział się w wyroku wydanym w sprawie IV CSK 133/13 z dnia 6 listopada 2013r.: „Przysługiwanie stronie środków prawnych umożliwiających wzruszenie decyzji administracyjnej w postaci wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, czy też skargi do sądu administracyjnego nie powinno wpływać na jej kwalifikację jako ostatecznej. Z chwilą wydania decyzji nadzorczej niezależnie od wyniku postępowania wywołanego wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten sam organ, podobnie, jak to ma miejsce w odniesieniu do wyniku postępowania wywołanego skargą do sądu administracyjnego, strona, która poniosła szkodę decyzją, której nieważność stwierdzono decyzją nadzorczą, została wydana w warunkach umożliwiających dochodzenie roszczenia odszkodowawczego na podstawie art. 160 § 1 2 KPA. Skorzystanie przez stronę z prawa do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie stanowiło przed zmianą art. 16 § 1 KPA formalnej przeszkody do dochodzenia odpowiedzialności odszkodowawczej.” (tak również: Uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20

stycznia 2015r. w sprawie o sygn. akt III CZP 78/14, Legalis nr 1163710; wyrok SA w Warszawie I ACa 227/13z dnia 20 lipca 2013r., Legalis 736233, wyrok SN II CSK 866/14 z dnia 25 listopada 2015r., Legalis nr 1398645).

Mając to na uwadze należało uznać, że decyzją ostateczną, od której nie przysługiwało odwołanie w toku instancji była decyzja Ministra Infrastruktury w dniu 10 września 2009r., a doręczona powodom dnia 23 września 2009r., i od tej daty należało liczyć trzyletni bieg przedawnienia. W tych okolicznościach wniesienie pozwu dnia 25 września 2015r. należało uznać za spóźnione, a zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego, w tym zakresie, za skuteczny. Zgodnie bowiem z art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia, ten przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia.

Nie mają natomiast racji powodowie twierdząc, iż doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia. Roszczenie powodów uległo przedawnieniu z dniem 24 września 2012r., zaś zawezwanie pozwanego Skarb Państwa do próby ugodowej miało miejsce dopiero pismem z dnia 22 stycznia 2013r.

Sąd doszedł do wniosku, że podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia okazał się trafny. Argumenty powołane przez powodów przeciwko temu zarzutowi są natomiast niewystarczające.

Powodowie powołali zasady współżycie społecznego lub społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa (art. 5 k.c.) na wypadek uwzględnienia przez Sąd zarzutu przedawnienia, jednak także i ten zarzut okazał się niezasadny.

Wymaga podkreślenia, że podniesienie zarzutu przedawnienia jest wyrazem realizacji przysługującego stronie prawa podmiotowego. Uznanie, że skorzystanie z tego prawa stanowi jego nadużycie (art. 5 KC), może mieć zatem charakter wyjątkowy, uzasadniony nadzwyczajnymi okolicznościami, czemu wielokrotnie dawał wyraz Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach (por. m.in. wyrok z dnia 6 maja 2010 r., II CSK 536/09 wraz z powołanym w uzasadnieniu orzecnictwem). Przy ocenie, czy zarzut przedawnienia stanowi nadużycie prawa, rozstrzygające znaczenie mają okoliczności konkretnego wypadku, zachodzące po stronie poszkodowanego oraz osoby zobowiązanej do naprawienia szkody. Znaczenie ma zwłaszcza charakter uszczerbku, jakiego doznał poszkodowany, przyczyna opóźnień w dochodzeniu roszczenia i czas jego trwania.

Powodowie nie wykazali przyczyn, dla których pozew nie został wniesiony przed upływem trzyletniego okresu przedawnienia. Nie może być uznane za wystarczające samo odwołanie do niejasności interpretacyjnych dotyczących pojęcia "ostatecznej decyzji" w przepisach prawa administracyjnego czy konieczności potwierdzenia przesłanki szkody. Skoro bowiem rozbieżności takie istniały, to tym bardziej powodowie, działając racjonalnie, powinni zachować ostrożność i złożyć pozew przed upływem terminu wynikającego z niekorzystnej dla niej wykładni przepisów.

Nie można również dopatrzeć się w stanie sprawy okoliczności świadczących o nadużyciu prawa leżących po stronie pozwanego.

Sąd uznał nadto, że w stosunku do pozwanego Miasta P. powództwo podlegało oddaleniu ze względu na brak legitymacji procesowej po jego stronie.

Miasto P. nie było podmiotem wydającym decyzję wyłączeniową. Stosownie natomiast do art. 160 § 3 k.p.c. Odszkodowanie przysługuje od organu, który wydał decyzję z naruszeniem przepisu art. 156 § 1, chyba że winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie ponosi inna strona postępowania dotyczącego tej decyzji, w tym ostatnim przypadku roszczenie o odszkodowanie służy w stosunku do strony winnej powstania tych okoliczności. Przyjąć należy za słuszny ugruntowany już w orzecnictwie Sądu Najwyższego pogląd, że art. 160 § 6 k.p.a. stanowi wyłączną podstawę dla określenia, kiedy roszczenie odszkodowawcze, o którym mowa w art. 160 § 1 k.p.a., staje się wymagalne i w jakim terminie ulega przedawnieniu. Przepis ten jako *lex specialis* wyłącza zatem stosowanie art. 442kc także w zakresie, w jakim przewiduje on dziesięcioletni termin przedawnienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2008 roku, sygn. I CSK 450/07, opubl. w Biul. SN za 2008r. Nr 7 poz. 9 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2008 roku, sygn. I CSK 472/07, Lex 485928).

Mając na względzie powyższe Sąd oddalił powództwo w całości.

Na koszty procesu składają się: opłata sądowa od pozwu – 100.000 zł (powodowie uiszcili 10.000 zł, w pozostałym zakresie uzyskali zwolnienie), wydatki na opinię biegłych w łącznej kwocie 3.229,13 zł (zaliczkę w kwocie 3.000 zł wpłacili powodowie), a nadto koszty zastępstwa procesowego każdej ze stron – po 7.217 zł.

Wydatki, w części przekraczającej wysokość zaliczek, zostały poniesione tymczasowo przez Skarb Państwa – Sąd Okręgowy w Poznaniu w kwocie 229,13 zł.

Koszty zastępstwa Sąd ustalił na kwotę 7.200 zgodnie z § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. 2002.163.1349).

Stosownie natomiast do art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016r. o Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 2016r., poz. 2261), koszty zastępstwa zasądzone lub przyznane Skarbowi Państwa w sprawie, w której zastępstwo Skarbu Państwa wykonuje Prokuratoria Generalna, przysługują Skarbowi Państwa - Prokuratorii Generalnej. Kolej stosownie do art. 122 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, z dniem 1 stycznia 2017 r. zadania Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa przejmuje Prokuratoria Generalna. W sprawach, w których czynności zastępstwa przed dniem wejścia w życie ustawy wykonywała Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa zastępstwo wykonuje Prokuratoria Generalna (art. 123 ust. 1 ww. ustawy).

Powodowie przegrali proces w całości, zatem zgodnie z art. 98 k.p.c. Sąd obciążył ich kosztami postępowania w zakresie wydatków oraz kosztów zastępstwa procesowego strony przeciwnej w całości. Natomiast Sąd obciążył powodów kosztami opłaty sądowej od pozwu w zakresie poniesionym na podstawie art. 102 k.p.c. Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd w punkcie II b wyroku nakazał ściągnąć od powodów solidarnie na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Poznaniu część nieuiszczonych wydatków w kwocie 229,13 zł.

SSO Maria Taront